

Kokkuvõte

Natalia Skogberg, Päivikki Koponen, Eero Lilja, Sara Austero, Tyler Prinkey, Anu E. Castaneda. Impact of Covid-19 on the health and wellbeing of persons who migrated to Finland. The MigCOVID Survey 2020–2021. [COVID-19 epideemia mõju Soome sisserännanute tervisele ja heaolule. Uuring MigCOVID 2020–2021.] Aruanne 8/2021. Helsingi, Soome 2021 ISBN978-952-343-682-4 (paberväljaanne); ISBN978-952-343-683-1 (võrguväljaanne).

COVID-19 epideemial ja sellega seotud piirangutel on olnud elanikkonna tervisele tähelepanuväärne mõju. Mõju on olnud tugevam neile inimestele, kes olid juba enne COVID-19 epideemiat ühiskonnas haavatavamas seisundis. Selle aruande eesmärk on selgitada COVID-19 epideemia mõju Soome sisserännanute argielule, tervisele, vaimsele heaolule ning elukvaliteedile.

Uuringus kasutati tervise ja heaolu instituudi korraldatud uuringu „Koroonaepideemia mõju välismaal sündinute heaolule“ (MigCOVID) aineistiku, mis koguti 2020. aasta oktoobri ja 2021. veebruari vahel, kui Soomes oli COVID-19 epideemia teine laine. Kokku vastas MigCOVID-uuringule 3668 inimest vanuses 20–66 aastat. Osalusmäär oli 60%. Kogu elanikkonda kirjeldavate võrdlusandmetena kasutati FinTerveys 2021 jätku-uuringus samasse vanuserühma kuuluvate uuritavate alavalimit (n=3490 osalejat, osalusmäär 51%).

Statistiliselt olulisi erinevusi võrreldes kogu elanikkonnaga täheldati selliselt, et enamik Soome sisserännanute tundis COVID-19 seoses muret. Mured oli seotud COVID-19 nakkuse saamise (kogu elanikkond 18% vs Soome sisserännanud 29%), teiste nakatamise (31% vs 39%), lähedase nakatamise (40% vs 52%), halva kohtlemise või tõrjumisega COVID-19 tõttu (7% vs 16%), töö säilitamise (8% vs 30%), riigijuhtide oskustega kriisi lahendada (14% vs 25%), ja tervishoiu suutlikkusega kõiki patsiente ravida (15% vs 29%).

Võrreldes kogu elanikkonnaga, väitis märkimisväärselt rohkem Soome sisserännanuid, et nad on tuleviku suhtes vähem lootusrikkad (kogu elanikkond 30% vs Soome sisserännanud 38%), tunnevad end rohkem üksildasena (28% vs 36%), neil on magamisega rohkem probleeme (10% vs 18%) ja nad suitsetavad rohkem (2% vs 4%). Soome sisserännanute väitis 9%, et nende kodus kogetud turvalisus vähenes ja 39% olid füüsiliselt vähem aktiivsed. Samuti oli statistiliselt oluline erinevus nende vahel, kes väitsid, et nende majanduslik olukord on üsna või väga palju halvemaks muutunud (kogu elanikkond 6% vs Soome sisserännanud 23%). Osale inimestele oli COVID-19 epideemial ka positiivne mõju. Võrreldes kogu elanikkonnaga, väitsid Soome sisserännanud, et pidasid sõpradega varasemast rohkem ühendust (kogu elanikkond 7% vs Soome sisserännanud 16%) ja olid tuleviku suhtes lootusrikkamad (7% vs 20%), aga nende üksildus (2% vs 6%), peresisesed erimeelsused (3% vs 6%) ning vahepalade söömine (5% vs 9%) vähenesid.

Kokku väitis 15% Soome sisserännanute, et nad on kogenud COVID-19 epideemia ajal senisest enam lugupidamatut kohtlemist, sõnalist haavamist, ähvardamist või häirimist. Neist, kes tundsid, et neid koheldi teistega võrreldes lugupidamatult (11% kõigist uuritutest), väitis 46%, et seda juhtus vähemalt iga nädal. Neist, keda oli sõimatud või muul moel sõnaliselt solvatud (7%), väitis 35%, et seda juhtus vähemalt iga nädal. Ähvardamist ja häirimist väitis olevat kogenud 5% uuritutest. Neist 24% väitis, et seda juhtus vähemalt iga nädal.

Kokku väitis 81% Soome sisserrännanute ja 84% kogu elanikkonnast, et on täiesti töövõimelised. Statistiliselt olulisi erinevusi täheldati siiski suhtes kogu elanikkonda muudes tervise, tegutsemisvõime ja heaolu osavaldkondades. Võrreldes kogu elanikkonnaga väitsid Soome sisserrännanud harvem, et peavad oma tervist heaks / üsna heaks (kogu elanikkond 80% vs Soome sisserrännanud 70%), mälu hästi või väga hästi toimivaks (82% vs 75%) ja elukvaliteeti väga heaks või heaks (78% vs 70%), samas kui nende vaimne kurnatus (11% vs 20%) ja tegutsemisvõime tugev piiratus (5% vs 11%) olid kogu elanikkonnaga võrreldes suuremad.

COVID-19 epideemia mõju tervisele ja heaolule oli Soome sisserrännanute seas enamikes tervise ning heaolu osavaldkondades märkimisväärselt tugevam võrreldes kogu elanikkonnaga. Jätku-uuringus tuleks selgitada välja seosed taustateguritega ja see, kas COVID-19 epideemia negatiivsed mõjud on teatud rühmadesse kogunenud. Kriisi lahendamise seisukohast on põhjendatud uurida ka täheldatud COVID-19 epideemia positiivseid mõjusid teatud uuritavatele.

Märksõnad: COVID-19; koroonavirus; MigCOVID; sisserrännanud; sisserränne; tervis; vaimne tervis; heaolu; diskrimineerimine; tegutsemisvõime; mured; argielu; eluviis.